

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ**

**Збірник
матеріалів V Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

**12-14 квітня 2023 року
м. Одеса**

УДК 378 (063)**О-40**

О-40 Забезпечення якості вищої освіти: матеріали V Всеукраїнської науково-методичної конференції (12-14 квітня 2023 р). – Одеса: ОНТУ, 2023. – 753с.

Збірник містить тези планарних доповідей, доповідей по інноваційним технологіям, шляхам розвитку і вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності (секція 1), інформаційним технологіям та методологічним особливостям дистанційних форм навчання (секція 2), методологічним основам формування кадрового потенціалу науково-педагогічних та педагогічних працівників (секція 3) та фахової передвищої освіти як складової механізму забезпечення якості вищої освіти (секція 4).

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори тез доповідей. Матеріали друкуються мовою оригінала. Передрукування матеріалів збірника дозволяється лише за згодою організаційного комітету. Ліцензія СС-ВУ.

УДК 378 (063)**© Одеський національний технологічний
університет, 2023**

вання та сформуванню подальший професійний напрям своєї роботи. Організація підприємствами конкурсів і кластерів з залученням участі у них успішних і талановитих студентів надають закладам вищої освіти інструментарій ефективною взаємодією з бізнесом, дозволяють цілеспрямовано і мотивовано здійснювати стратегічне планування ресурсів, розвиток технологій, територіально-виробничих комплексів регіонів України.

Крім цього, заклади вищої освіти в сучасних умовах повинні тримати тісні зв'язки з випускниками, які передбачають не тільки констатацію їх кар'єрного зростання, але й тісну співпрацю з тими випускниками, які працюють за фахом, що дозволить збільшити перелік підприємств, які можуть бути потенційними базами практики та місцем для працевлаштування майбутніх випускників.

Співпраця закладів вищої освіти з потенційними роботодавцями дозволяє закладам вищої освіти підтвердити свою цінність в питанні підготовки професійних фахівців. Така співпраця дозволяє вчасно реагувати на виклики сучасного світу та ринку праці за допомогою зміни навчальних планів, змісту та методів навчання.

УДК 378.147:004

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

О.Г. Скляр, Р.В. Скляр

**Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя**

Постановка проблеми. Загальновідомо, що традиційна освіта свої можливості практично вичерпала. Сьогодні, в умовах інформаційного суспільства формується нова культура, що пред'являє попит на соціально-активну творчу особистість, здатну до саморозвитку, до прийняття самостійних рішень та особистої відповідальності за їх реалізацію [1,2]. Тому необхідний новий тип освіти, що вимагає докорінної зміни ситуації навчання та педагогічного професіоналізму, що відповідає новим умовам. Освіта інженера має не просто забезпечувати визначені стандартом результати навчання, а й формувати готовність до саморозвитку та самоосвіти, до відповідальності, до прийняття нестандартних рішень [2,3].

Формулювання цілей статті. Розглянути сутність та обґрунтувати мету й принципи реалізації найбільш розповсюджених інтерактивних методів навчання у закладі вищої освіти (ЗВО).

Виклад основного матеріалу досліджень. Для вирішення навчальних та виховних завдань педагогом можуть бути використані різні інтерактивні форми: круглий стіл, мозковий штурм, використання кейс-технологій, дебати, тренінги, ділові [3] та рольові ігри, групові дискусії та ін. [4] Мета актив-

ного навчання – це створення викладачем умов, у яких здобувач ВО сам відкриватиме, набуватиме і конструюватиме знання, що є принциповою відмінністю від цілей традиційної системи освіти.

Метод «круглого столу». Ця група методів включає: різні види семінарів і дискусій. В основі цього методу лежить принцип колективного обговорення проблем, що вивчаються у системі освіти. Головна мета таких занять полягає в тому, щоб забезпечити здобувачам можливість практичного використання теоретичних знань в умовах, що моделюють форми діяльності науковців [4,5].

Дані заняття тісно пов'язані з усіма видами навчальної роботи, насамперед із лекційними та самостійними заняттями здобувачів. Тому ефективність семінару багато в чому залежить від якості лекцій та самостійної підготовки здобувачів [4]. У ЗВО широкого поширення набувають семінари дослідницького типу із незалежною від лекційного курсу тематикою, метою яких є поглиблене вивчення окремих науково-практичних проблем, з якими зіткнеться майбутній фахівець.

На заняття круглого столу виносяться основні теми курсу, засвоєння яких визначає якість професійної підготовки; питання, найважчі для розуміння та засвоєння. Такі теми обговорюються колективно, що забезпечує активну участь кожного здобувача.

Викладач також повинен перебувати у колі зі здобувачами, якщо він сидітиме окремо, то учасники дискусії звертають свої висловлювання лише йому, але не один одному [6]. Помічено, що таке розташування учасників обличчям один до одного призводить до зростання активності, збільшення кількості висловлювань. Розташування викладача у колі допомагає йому керувати групою та створює менш формальну обстановку, можливість для особистого включення кожного до спілкування, підвищує мотивацію здобувачів, включає невербальні засоби спілкування. Особливістю семінару-дискусії є обговорення здобувачами вже вирішених у науці проблем.

Метод мозкового штурму - це оперативний метод стимулювання творчої діяльності учнів, що передбачає вирішення поставленого проблемного питання шляхом активного обговорення, формулювання великої кількості різних варіантів вирішення ситуації [7]. Основою освітнього методу є вільне вираження здобувачами своїх думок із змодельованої проблеми, включення всіх здобувачів групи до освітнього процесу. Метою використання мозкового штурму на заняттях є створення сприятливого емоційного тла, ефективної взаємодії здобувачів групи та викладачів. Створення комфортних умов спрямовано на розвиток інтелектуальної спроможності учнів, що дозволяє досягти продуктивності освітнього процесу. Також метод спрямовано на стимулювання здобувачів до швидкого генерування ідей. Сеанс мозкового штурму передбачає створення ланцюгової реакції ідей, що згодом призводить до інтелектуального вибуху.

Завданнями реалізації цього методу є такі, як активізація навчально-пізнавальної діяльності; формування власної думки та ставлення до теми; ро-

звіткою навичок роботи у команді; гармонійне поєднання теоретичних знань із практичними навичками; повага до думок одногрупників, права кожного здобувача на свободу слова.

Принципами реалізації методу мозкового штурму в освітньому процесі є такі, як швидка реакція, гнучкість мислення, об'єктивність оцінювання діяльності, рівність здобувачів, тобто однакове ставлення до всіх учасників. Також серед принципів методу виділяють такі [7]: спільний пошук конструктивного рішення, повага до думок опонентів та неприпустимість критики, масовість, тобто всі здобувачі мають бути включені до процесу. Будь-яка думка, нехай навіть фантастична, незвичайна або абсурдна, не повинна критикуватися. Дані принципи сприяють створенню сприятливої атмосфери на заняттях, мінімізації напруги та хвилювання здобувачів.

Кейс-технологія - це педагогічна технологія, заснована на моделюванні ситуації чи використання реальної ситуації. Сутність кейс-технології полягає у самостійній діяльності здобувачів у штучно створеному професійному середовищі, яка дає можливість поєднати теоретичну підготовку та практичні вміння, необхідні для творчої діяльності професійної сфери [4,6].

Мета кейс-технології: проаналізувати спільними зусиллями групи здобувачів ситуацію (кейс), що виникає за конкретного стану справ, і виробити практичне рішення.

Інтерактивні методи, на відміну класичних, дозволяють вирішувати у комплексі такі задачі [6,8]:

- формувати у здобувачів інтерес до дисципліни, що вивчається;
- підвищувати ефективність процесу розуміння, засвоєння та творчого застосування отриманих знань;
- розвивати інтелектуальну самостійність – здатність індивідуально шукати шляхи вирішення проблеми;
- поважати думку інших членів колективу, виявляти терпимість до будь-якої точки зору.

Значення використання в освітньому процесі інтерактивних методів навчання полягає насамперед у підвищенні якості підготовки фахівців.

Висновки. Успішне формування творчого потенціалу педагога залежить від реалізації наступності у колективній діяльності різних кафедр ЗВО, систематичного включення здобувачів до самостійної роботи з вирішення навчально-творчих та науково-дослідних завдань, застосування активних та інтерактивних методів навчання. Однак головне – це систематична робота педагога над удосконаленням своєї педагогічної майстерності самостійно та в системі післядипломної освіти, у прагненні до оволодіння інноваційними методами та прийомами навчання та виховання здобувачів.

Список використаних джерел.

1. Скляр О.Г., Скляр Р.В. Концепції розвитку «гнучких навичок» викладачів вищої школи. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі

- вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2021. Вип. 24. С. 18-25.
2. Скляр Р.В. Участь роботодавців у підвищенні якості підготовки випускників закладів вищої освіти. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2021. Вип. 24. С. 74-81.
3. Освітні технології: навч.-мет. посібн. / укл. О. М. Пехота. К., 2002. 255 с.
4. Пометун І. О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібник. К.: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
5. Скляр О.Г., Скляр Р.В. Технологія інтерактивного навчання. *Зб. наук.-метод. пр. ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в вищому навчальному закладі»*. 2013. Вип. 17. С. 155-158.
6. Дереза О.О. SMART-технології у вищій освіті. *Зб. наук.-метод. пр. ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти»* ТДАТУ. Мелітополь, 2020. Вип. 23. С. 51-56.
7. Скляр О.Г., Скляр Р.В. Методичні аспекти проведення ділових ігор на прикладі дисципліни «Машини, обладнання та їх використання в тваринництві». *Зб. наук.-метод. пр. ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в вищому навчальному закладі»*. 2012. Вип. 16. С. 90-94.
8. Скляр О.Г., Скляр Р.В. Застосування методів проблемного навчання при викладанні дисциплін механізації тваринництва. *Зб. наук.-метод. пр. ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти»*. 2019. Вип. 22. С. 9-18.

УДК 378. 046-021

**НАУКОВИЙ СУПРОВІД УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

Т.Й. Франчук

**Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка,
м. Кам'янець-Подільський**

Проблема забезпечення якості вищої професійної освіти тісно корелює з проблемою оптимізації науково-дослідницької діяльності у її структурі. У цьому контексті особливого значення набувають управлінські процеси, які відповідають за концептуальність та системність інноваційних змін, а також логіку та технології впровадження інновацій в систему освітньої діяльності. Немає необхідності доводити, що лише науковий супровід будь-яким інноваціям забезпечує ефективність їх практичної імплементації. Це актуалізує проблему переосмислення сутності наукової діяльності закладів вищої освіти, її функціонального забезпечення.

№ з/п	Тема, автори, навчальний заклад	Стор.
10	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ДОСТОВІРНОСТІ ОТРИМАНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПРОЦЕСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В.М. Сідлецький Національний університет харчових технологій, м. Київ	42
11	РОЛЬ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ СВІТИ У ПІДГОТОВЦІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ Б.В. Єгоров, А.В. Макаринська, Т.М. Турпунова Одеський національний технологічний університет, м. Одеса	43
12	ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ О.Г. Скляр, Р.В. Скляр Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя	45
13	НАУКОВИЙ СУПРОВІД УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ Т.Й. Франчук Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський	48
14	КЛАСИФІКАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ОСВІТНІХ МОДЕЛЕЙ У СУЧАСНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ К.В. Батаєва Житомирський економіко-гуманітарний інститут університету «Україна», м. Житомир	51
15	РОБОТА В МАЛИХ ГРУПАХ ЯК ФОРМА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ КОМУНІКАТИВНУ СПРЯМОВАНІСТЬ НАВЧАННЯ В.А. Перцева Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків	54
16	НОВІ МЕТОДИКИ ВИКОНАННЯ РГЗ З ТЕОРЕТИЧНОЇ МЕХАНІКИ М.Б. Косой, К.С. Палій, О.П. Царенко Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, м. Одеса	56
17	ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ СТОМАТОЛОГІВ У ПДМУ А.В. Зайцев, Н.В. Котелевська, О.П. Костиренко Полтавський державний медичний університет, м. Полтава	59
18	METHODS OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN'S CIVIC EDUCATION IN A MODERN SCHOOL Т. Ya. Hritchenko Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman	62